

GRADISOV VESTNIK

V Ljubljani veliko novega

V zadnjem času je Gradis precej angažiran v našem glavnem mestu – v Ljubljani. Kot se najbrž še spominjate, smo včasih dejali, da se pri gradnjah v ljubljanskem bazenu prav nič ne pozna, da smo največja »firma« blizu in daleč. Danes je slika malo drugačna, saj so precej gradbišč zasedli prav Gradisovci iz Ljubljane in Maribora. Pa si malo bliže oglejmo, kaj dela naša TOZD GE Ljubljana v tem času.

Pravkar so podpisali eno najpomembnejših pogodb o prevzetem delu v zadnjem času: na vidiku je namreč drugi del gradnje kompleksa Slovenijalesa ob Titovi cesti. Predračunska vrednost gradbenih del je več kot 160 milijonov, celoten objekt pa bo stal približno 500 milijonov in še malo čez. Rok izgradnje severnega dela objekta je december 1979, južnega dela pa december 1980.

Na gradbišču izvajajo trenutno zavarovalna dela, in sicer izkop in zavarovanje gradbene jame. Zidanje pilotnih in

zagatnih sten je silno zahtevno, saj morajo delati v strnjem naselju, kjer ima večina objektov kletne etaže (s trgovinami, garažami itd.).

Pod novo Prešernovo cesto in bližnjo železnico bodo kmalu pričeli z gradnjo podhoda. Pri teh delih bosta sodelovala tudi gradbeno podjetje Slovenija ceste in železniško gradbeno podjetje. Z ozirom na to, da ima prav ljubljanska TOZD že precej izkušenj pri gradnji podhodov, najbrž tudi pri tem ne bo imela težav. Očitno so tudi oni takega mnenja, saj so že dali ponudbo za gradnjo podvoza pod Prešernovo cesto in železnico, čeprav bodo ravno pri tem dela precej zahtevna, saj bodo imeli veliko opravka s podtalnico.

S skupščino občine Vič-Rudnik so v dogovoru za gradnjo enega mostu čez Ljubljaničico, v Ljubljani pa so se lotili še del na velikem kompleksu za zidave ploščadi Borisa Kraigherja v centru mesta. Zaenkrat so tu prevzeli zemeljska in zavarovalna dela. Trenutno

so tu še rušitvena dela in arheološke raziskave, zavarovanje gradbene jame in sam izkop pa je predviden, da bo opravljen do oktobra letos. Sam izkop bo imel približno 70.000 kubičnih metrov obsežnosti.

V Ljubljani delajo še na dveh gradbiščih: na Gospodarskem razstavišču gradijo prizidek k hali B, v bližini pa dokončujejo I. fazo izgradnje poslovne stavbe za Slovenijales. Drugo gradbišče je nekoliko dlje, vendar prav tako ob Titovi cesti: izgradnja druge faze mednarodnega centra. Ta faza bo letos končana in povedali so nam, da gre na tem gradbišču vse po planu. Poleg raste tudi poslovni center Brinje, ki bo imel približno 12.000 kvadratnih metrov površine.

NAŠ GLAS

Ob desetletnici izhajanja

V letošnjem juliju poteka 10 let, odkar si je naše glasilo NAŠ GLAS nadelo svečanejšo in izboljšano oblikovno rešitev in z možnostjo objavljanja slik iz našega delovnega okolja. Res je sicer, da je juljska številka glasila pred deseti leti imela v naslovu podatke, da izhaja že tretje leto in zaradi česar gornji naslov ne drži v celoti, pa vendar je treba priznati, da je šele z uvedbo nove tehnike tiskanja dobilo glasilo tisto vrednost za našega bralca, kakršno si je že dalj časa želel. Pred tem smo namreč glasilo razmnoževali doma na ciklostil in kot je bilo slišati takrat, je imel značaj in vrednost zbirke zapisnikov – vsaj tako se ga je dalo čitati. Z uvedbo treh kolon – stolpcev, pestrostjo in upadljivostjo naslovov in objavljanjem fotografij in risb, pa je glasilo v tistem času postalo popularno.

Glasila desetih let imamo danes vezana v knjigo za vsako leto posebej in jih ima tudi naša knjižnica.

Zanimivo je prelistati stare letnike, se spogledovati s takratnimi objavljenimi članki in njihovo vsebino primerjati s sedanjim trenutkom.

Milka Dragan, najuspešnejša krvodajalka na območju PTT podjetja Ljubljana

PTT NOVICE

25 let krvodajalstva

Na pobudo Rdečega križa Slovenije je OOS PTT podjetja Ljubljana pripravila v okviru praznovanja 25-letnice organiziranega krvodajalstva srečanje krvodajalcev, delavcev PTT podjetja Ljubljana, vseh TOZD podjetja in SOZD Združenih ptt organizacij Slovenije, Ljubljana.

Srečanje je odprl predsednik konference OOS, tovariš Marjan Kopina, navzoči pa so bili še sekretarka občinskega odbora Rdečega križa Slovenije Marjeta Stopajnik, predsednik krvodajalske komisije SRS, Vili Vrhunc in predsednica krajevne organizacije RKS Kolodvor, Lizika Pečenko.

S kratkim toda zanimivim kulturnim programom so sodelovali tudi člani pevskega zbora »Poštar«, učenci IC PTT in delavci PTT PC. Sledilo je podeljevanje plaket in priznanj. Daleč pred vsemi je tovarišica Milka Draga, zapo-

slena na pošti Kamnik. Kri je darovala že več kot stokrat. Za izjemen podvig je prejela zlato plaketo, priznanje za petdesetkratno darovanje krvi, priznanje za sodelovanje v krvodajalstvu in še posebno priznanje ob 25-letnici krvodajalcev.

Priznanja, bilo jih je 143, so podeljevali za pet, deset, petnajst in dvajsetkratno darovanje krvi. Organizatorji srečanja so prejeli še posebna priznanja ob 25-letnici krvodajalstva, Podjetje za ptt promet Ljubljana pa je prejelo veliko plaketo.

Še srečanju na rob: po desetih letih je bilo to srečanje prvo. Vseh krvodajalcev v okviru PTT podjetja Ljubljana je približno 250. Takih in podobnih srečanj si želimo več in še vprašanje: so tudi v drugih ptt podjetjih organizirali podobna srečanja? Če so, sporočite nam!

Organizatorjem čestitamo!

Mladinski tehnični center

Lansko leto je Mladinski tehnični center organiziral vrsto tečajev iz področja modelarstva, ki jih je uspešno zaključilo 70 tečajnikov. Organizirani so bili: letalski, brogarski in raketno modelarski tečaji. Člani so sodelovali tudi na mnogih tekmovanjih, izvedli so nekaj uspešnih nastopov z radijsko vodenimi modeli na različnih prireditvah, udeležili so se tekmovanj v drugih republikah, kjer so dosegli lepe rezultate.

Organiziran je bil tudi prvi tečaj za učitelje tehničnega pouka in mentorje prostovoljnih aktivnosti na šolah in v organizacijah za tehnično kulturo, ki se ga je udeležilo in uspešno končalo 32 pedagoških delavcev iz širše ljubljanske regije.

Ljuba Garbajs

stanovanjska samouprava — stanovanjska samouprava — stanovanjska samouprava

OBDOBJE OD LETA 1955 do 1965

Stanovanjski skladi

V tem obdobju so ugodna gospodarska gibanja, preusmeritev socialno ekonomske politike k hitrejšemu razvoju življenjske ravni in uvajanje primernejših meril v politiki in sistemu stanovanjske graditve, vplivala, da se je pomembno povečal obseg stanovanjske izgradnje.

Namesto planskega in proračunskega zbiranja sredstev za stanovanjsko graditev je uvedena avtomatizacija v zbiranju sredstev in nevračljivo financiranje je zamenjalo mehanizem kreditiranja.

V letu 1955 so bili ustanovljeni republiški in občinski skladi za kreditiranje stanovanjske graditve. Zato je bilo to obdobje značilno predvsem po tem, da je največji del financiranja stanovanjske graditve potekal iz teh skladov. V sklade so republike,

mesta, kraji in občine vplačevali 3% od svojih dohodkov za kreditiranje stanovanjske graditve.

Že v letu 1956 je bilo prvič uvedeno plačevanje prispevka za stanovanjsko graditev, ki je še do danes, z določenimi spremembami, osnovni in najpomembnejši vir sredstev financiranja stanovanjske izgradnje. Z zveznim zakonom je bil določen prispevek v višini 10% od čistih osebnih dohodkov in se je plačeval v sklade za kreditiranje stano-

vanjske izgradnje. Pogoji kreditiranja so bili enotni za družbenopravne osebe in delovne ljudi. Udeležba uporabljenih kreditov je bila najmanj 15% od vrednosti grajenega stanovanja oziroma stanovanjske hiše, rok vračanja je bil 50 let z najnižjo obrestno mero 1%. Iz teh skladov je bila kreditirana tudi izgradnja komunalne infrastrukture in šol.

Ob kreditiranju stanovanjske graditve je prišlo do hitrega razmaha stanovanjskega združništva, ki je bil izrazitejši v drugih republikah kot v SR Sloveniji. Stanovanjske zadruge so bile z zakonom opredeljene gospodarske organizacije, ki so imele nalogo, da za svoje člane zbirajo prosta denarna sredstva za stanovanjsko graditev in pridobi-

vajo stanovanja. V nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva je politika pospeševanja gradnje stanovanja za trg in ostrejši pogoji kreditiranja stanovanjske graditve povzročilo najprej popolni zastoj in nato postopno odmiranje stanovanjskih zadrug.

Pomembnejša prelomnica za razvoj stanovanjskega gospodarstva je bila prva stanovanjska reforma leta 1959, ki je uveljavila stališča zvezne skupščine, ki so bila podana v resoluciji v osnovnih načelih stanovanjske zakonodaje iz leta 1957. Cilji reforme so bili predvsem v povečanju obsega stanovanjske graditve in stanovanjskega standarda, in sicer z uvajanjem ekonomskih pravil gospodarjenja pri uporabi občinskih in republiških skladov za kreditiranje stanovanjske graditve. Predvideno je bilo tudi, da se prenese odgovornost za vzdrževanje in upravljanje s stano-

vanjskimi hišami neposredno na stanovalce in hišne svete. Stanarina bi morala kriti stroške enostavne reprodukcije stanovanjskega sklada in velik pomen so imela lastna sredstva za stanovanjsko graditev.

Vzporedno z reformo so bile nacionalizirane velike stanovanjske hiše, da bi preprečili zasebno kapitalistično izkoriščanje stanovanj ob povečanih stanarinih.

Za to reformo je bilo značilno, da je obdržala decentralizirana načela gospodarjenja s posameznimi hišami v družbeni lastnini (vsaka hiša je bila pravna oseba), kar se je kasneje pokazalo predvsem v velikem razvrednotenju stanovanjskega sklada.

Prevrednotena so bila stanovanja zaradi nove osnove za izračun stanarin. Stanarine so bile določene po enotnih merilih in enotni metodologiji in so imele občine omejena pooblastila pri določanju vre-